

Örgüt insanı ve politik insan; birinci tür insan aynı zamanda politiktir ama politik insanın her zaman belirli bir örgütün insanı olması gerekmez. Bizde sık rastlanan örnek, insanın örgütlülüğü bitince politikliğinin de bitmesidir. Örgütten büyük hayal kırıklığına uğrayabilir ya da örgüt varlığını sürdüremeyebilir ve dağılabilir. Tipik örgüt insanı için politiklik de orada biter. Ne başka bir politik örgütte ne de herhangi bir kurumda örgütlü olarak bulunamaz. Hayalinin örgütü ama ayrılması nedeniyle ama varlığının sona ermesi nedeniyle bitmiştir, kişinin de politikliği sona ermiştir.

12 Eylül'den sonra benzeri örnekler çok yaşandı. Belirtmek gerekir, bu örneklerle benzemeyenler de yaşandı. Oranları nedir, bilmek mümkün değil, ama sayıları hiç de az değildir.

Değişik nedenlerle örgütlerinden ayrılan kişiler başka örgütlere gidip politik mücadeleyi yürüttüler. Bazılarının örgütü dağıldı, yerini başka örgüt aldı; değişik insanlar da yeni örgütte devam ettiler. Bazıları ise başka örgüte gitmediler ama değişik kurumlarda politik bir faaliyet sürdürdüler.

Yakın zamanda hayatını kaybeden iki devrimciden örnek vermek istiyorum: Yıllarca İsviçre'de Pratel'de yaşayan Ali Solmaz daha sonra döndüğü Mersin'de hayatını kaybetti. Yıllarca Frankfurt'ta yaşayan Necati Kurtdereli'nin ise bir gün kalbi duruverdi.

Farklı ülkelerde ve farklı örgütlerdendi. Son olarak faaliyet gösterdikleri yerler de ayrıydı. Birbirlerini tanımazlar ama ortak noktaları bulunuyor. Bu arkadaşlarla ilgili olarak anı anlatmaktan ziyade ikisinde ortak olan çizgiye dikkat çekmek daha uygun olacaktır.

Örgütler dağılmış ve bu az rastlanan bir olay değildir. Değişik nedenlerle dağılmış örgütü varmış gibi göstermeye kalkanlar da her zaman çıkıyor. Gidebilecekleri başka bir yer yoktur, değişik bir yerde ya da ortamda yeniden başlayamazlar ya da bitmiş olanı var gibi göstermekten şu veya bu çıkarları vardır.

Ali Solmaz da Necati Kurtdereli de politik bir insan olmayı değişik biçimlerde sürdürdüler. İlkinin üyesi olduğu partinin varlığı sona erdi, kalanlar değişik birlikler içinde farklı politik yapılanmalar

kurdular ve Ali Solmaz hepsinin içinde yer aldı. Necati Kurtdereli'nin devamı daha değişti. O, Almanya'nın en eski işçi derneği Frankfurt Halkevi'nde çalışmaya başladı. Yıllarca yönetiminde yer aldı ve hayatını kaybettiğinde de dört yıldır başkanlığını yürütüyordu.

Devrimci hareketteki örgütsel yapılar, bunlar ister parti isterse başka isim altında var olsunlar, önemli oranda birbirlerine benzerler. Adları, teorileri, mücadele anlayışları değişiktir ama yine de önemli benzerlikler taşırlar.

Her sol içinden çıktığı toplumun özelliklerini taşır ve değişik örgütsel yapılarda bu özellikler de kendilerini gösterirler.

Dışarıdan bakılınca sanılır ki, en tepedeki birkaç kişi örgütü despotik yöntemlerle götürüyorlar. Kullanılan yöntemler despotik bile olsa, bu despotluk tabandan alınan destek olmadan sürdürülemez. Ve dahası, taban en yukarıdakinin hareket alanının çerçevesini belirler. Yukarıdaki bunun dışına çıkamaz ya da çıktığı durumda bunu pahalıya öder.

Birkaç tane örgütte aile içi sorunların, diyelim evlilik sorunlarının, örgütsel soruna dönüştüğünü, kadın ile erkek arasındaki çelişkinin örgütsel sorun durumuna geldiğini, en yukarda bulunan erkeğin konumunu nasıl kaybettiğini gördüm. Mutlu olmayabilirsin, ayrılmak isteyebilirsin; bir evlilikte bir süre sonra erkekte ya da kadında böyle bir duygunun ortaya çıkması normaldir, ama dikkat edeceksin. Toplumda biliyorsunuz evliliğin bozulması hoş karşılanmaz ve aynı hoşnutsuzluğu rakipleriniz örgüt içinde kışkırtma yoluna da başvurarak pekala kullanabilirler.

Kadının ve erkeğin kişi kişi dolaşarak dert anlattığı örnekler devrimci örgütler içinde az değildir. Bu nedenle örgütün üst kademelerinde bulunan dediği dedik tiplerin hayatının kolay olduğunu sanmayın. Ancak yüksek bir performansları varsa ve de anlaşmazlıklarda açık hareket etmişlerse, durumları daha iyi olabilir.

Ali Solmaz olsun Necati Kurtdereli olsun bulundukları örgütlerin yönetiminde ya da üst yönetim sonrasındaki ilk kademe değillerdi, yine de önemli bir yerleri bulunuyordu. Bulundukları bölgeyi en iyi tanıyanlar onların kademesinde bulunanlardır. Sempatizan ya da sıradan üye değillerdir, üst yönetimde de değillerdir ama sonuçta örgütün önemli bir kademesinde bulunurlar.

Bu insanların sakin olmaları, solda yaygın olan içi boş ajitasyonlara gelmemeleri, düşünerek karar vermeleri önemlidir. Hem Solmaz hem de Kurtdereli bu özelliğe sahipti. Necati ile ilgili olarak bugün Halkevi'nde anma toplantısı vardı. Hasan'ın anma toplantısında bulunamadım ancak Necati'de olduğu gibi onda da aynı özelliğe dikkat çekildiğine eminim.

Hepimiz çok fırtınalı bir hayat yaşadık. Darbe oldu, insanlar öldürüldü, yıllarca hapis yattılar, hapishanede çok kötü şartlarda yaşamalarının izlerini yıllarca bedenlerinde taşıdılar, örgütler dağıldı, sosyalist sistem dağıldı ve daha sayılabilir...

Önemli olan hiç düşmemek değildir, düştükten sonra yeniden ayağa kalkmak ve koşmaya devam edebilmektir.

Ali Solmaz ve Necati Kurtdereli, aynı özelliklere sahip ama tanımadığım başka sayıda insanla birlikte, kuşaklarının hatırlanacak insanlarıdır.